

9. Մկնիկի ցուցիչը տեղադրեք ներմուծված միակ՝ անուն, ազգանուն ներկայացնող պարբերության վրա և սեղմեք աջ սեղմակը: Բացված ենթատեքստային մենյուից ընտրեք *Paragraph* հրամանը, ապա *Indents and Spacing* ներդիրը: Ներդիրի *Alignment* դաշտում հաջորդաբար ընտրեք և ծանոթացեք տեքստի հավասարեցման բոլոր հնարավոր ձևերին:
10. Ներդիրի *Indentation* բաժնի *Left* և *Right* դաշտերում ներմուծեք պարբերության աջ և ձախ սահմանները՝ համապատասխանաբար 2 սմ և 3 սմ, իսկ *Special* դաշտում՝ առաջին տողի սկիզբը՝ 1 սմ:
11. Ստեղծված փաստաթուղթը պահպանեք տվյալ դասարանին հատկացված թղթապանակում՝ *Lab_1_** անունով, որտեղ *-ի փոխարեն ներմուծեք աշակերտի դասամատյանի համարը:
12. Տեքստային խմբագրիչի հետ աշխատանքն ավարտեք՝ օգտվելով պատուհանի փակման կոճակից:

§1.3. ԱՅԲՈՒԲԵՆԻ ՓՈՓՈԽՄԱՆ *KDWin* ԾՐԱԳԻՐԸ

Ինչպես գիտեք՝ *այբուբենի փոփոխումը* հնարավորություն է տալիս ստեղծաշարը հարմարեցնել ընտրված լեզվի պայմանանշաններին (այբուբենին): Դուք արդեն օգտվել եք *այբուբենի փոփոխման KDWin* ծրագրից. վերիիշենք ձեզ ծանոթ նյութն ու առավել մոտիկից ծանոթանանք դրան:

KDWin-ը սովորաբար ակտիվացվում է օպերացիոն համակարգը թողարկելիս: Ծրագրի տարբերանշանը հիմնականում տեղակայվում է խնդիրների վահանակի աջ մասում գտնվող ծանուցման տիրույթում: Եթե որևէ պատճառով այն իր տեղում չէ, ապա պետք է վերաթողարկել *KDWin*-ը, որի համար անհրաժեշտ է.

- ✓ բացել *Start* գլխավոր մենյուի *All Programs* ենթամենյուն,
- ✓ ընտրել *KDWin* թղթապանակի *KDWin Keyboard Driver* հրամանը:

KDWin-ի տարբերանշանին պատկերված դրոշը ցույց է տալիս, թե տվյալ պահին որ երկրի այբուբենն է ակտիվ. եթե տարբերանշանի վրա պատկերված է ԱՄՆ-ի () դրոշը, ապա համակարգչի ստեղծաշարը հարմարեցված է լատինական, Ռուսաստանի Դաշնության դրոշի () դեպքում՝ ռուսական (կիրիլիկ), Հայաստանի Հանրապետության դրոշի () դեպքում՝ հայկական այբուբենին:

Քանի որ, ընտրված լեզվից կախված, ստեղծաշարի ստեղծներից յուրաքանչյուրը տարբեր պայմանանշանների է համապատասխանում,

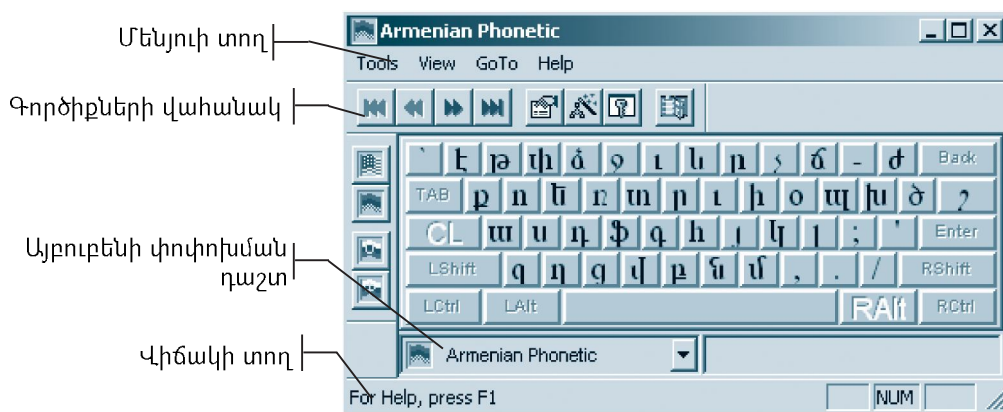

ապա աշխատելիս նախ անհրաժեշտ է վարժվել ընտրված լեզվի տառաշարի դասավորությանը: Այդ նպատակով կարելի է օգտվել *ստեղնաշարի և պայմանանշանների համապատասխանությունը* տեսնելու համար նախատեսված պատուհանից (նկ. 1.7.), որը բերվում է մկնիկի ծախ սեղմակով *KDWin*-ի տարբերանշանն ընտրելիս:

Ստեղնաշարի վրա պայմանանշանների դասավորության երկու՝ *Phonetical* (համահունչ) և *Typewriter* (մեքենագիր) ձևեր գոյություն ունեն:

***Phonetical*-ի դեպքում հայերեն և ռուսերեն տառերին համապատասխանում են լատիններենի համահունչ տառերի ստեղները:**

Phonetical դասավորության դեպքում հայկական այբուբենի այն տառերը, որոնք լատինական համահունչ տարբերակ չունեն, հիմնականում տեղակայվում են թվային ստեղների վրա: Օրինակ՝ լատինական *R*, ռուսական *P* և հայկական *Դ* տառերին համապատասխանում է ստեղնաշարի միևնույն ստեղը, իսկ հայկական *Թ* և *Ր* տառերը տեղակայված են տառաթվային ստեղնաշարի համապատասխանաբար 2 և 8 թվանշաններին համապատասխանող ստեղների վրա:

Նկ. 1.7. Պայմանանշանների դասավորության պատուհան

***Typewriter*-ի դեպքում տառերի դասավորությունը համընկնում է տպագրական մեքենաներին բնորոշ բաշխվածության հետ:**

Typewriter տարբերակի դեպքում հայերեն, լատիներեն և ռուսերեն համահունչ տառերը տարբեր ստեղծերի վրա են տեղաբաշխվում:

Տեքստային խմբագրիչների միջավայրում աշխատելիս հաճախ է մի լեզվի այբուբենից այլ լեզվի այբուբենին անցնելու անհրաժեշտություն ծագում: Այբուբենի փոփոխման *KDWin* ծրագրով աշխատելու դեպքում մի լեզվի այբուբենից մյուսին անցնելու համար անհրաժեշտ է.

- ⇒ մկնիկի ցուցիչը տեղադրել *KDWin*-ի տարբերանշանի վրա,
- ⇒ աջ սեղմակը սեղմել ու թողնել այնքան, մինչև որ ցանկալի այբուբենն ակտիվանա:

Այբուբենի փոփոխման նպատակով կարելի է նաև՝

- ⇒ մկնիկի ցուցիչով ընտրել *KDWin*-ի տարբերանշանը,
- ⇒ բացված պատուհանում (նկ. 1.7.) ընտրել այբուբենի փոփոխման դաշտի ▼ կոճակը,
- ⇒ բերված ցուցակից ընտրել անհրաժեշտ այբուբենը:

Այբուբենը կարելի է փոփոխել նաև ստեղծաշարի *Alt* ու *Shift* կամ *Alt*, *Ctrl* ու *Shift* ստեղծների համատեղ սեղմումով:

Օգտակար է իմանալ

- Անհրաժեշտ լեզվի այբուբենը կարելի է ակտիվացնել նաև՝ պայմանաշանների դասավորության պատուհանի (նկ. 1.7.) ծախ մասում՝ ընտրելով առկա դրոշներից անհրաժեշտը:

Հարցեր և առաջադրանքներ

1. Ինչի համար են նախատեսված այբուբենը փոփոխելու ծրագրերը:
2. Ստեղծաշարին պայմանաշանների դասավորության ինչպիսի հնարավոր ձևեր գիտեք:
3. Այբուբենը փոփոխելու ինչ եղանակներ գիտեք: